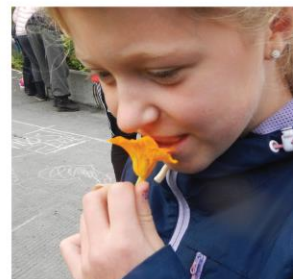

Regionkontor landbruk

Årsmelding 2017

Innhold

<i>REGIONKONTOR LANDBRUK</i>	3
Ansatte i 2017	3
Samrådingsgruppa	4
Organisasjonskart	4
<i>"ÅRET SOM HAR GÅTT"</i>	4
<i>ØKONOMI</i>	7
<i>PLANARBEID M.M.</i>	9
Kommuneplan og landbruksplan i Lørenskog.....	10
Kommuneplan og landbruksplan i Skedsmo.....	10
Kommuneplanrullering i Nittedal og kommunedelplan landbruk	10
Områder i Oslo	11
Landbrukskontorets lovsaker	12
Markaloven	12
Beredskapsplan for landbruk.....	12
Landbruksmeldingen	12
<i>SKOGBRUKSFORVALTNINGEN</i>	14
Skogressursene	14
Tilskudd til næringstiltak i skog.....	14
Markaforskriften.....	15
<i>JORDBRUK</i>	16
Produksjonstilskuddene	16
Erstatning ved klimabetinget avlingsskade	16
Velferdsordninger i landbruket	16
Ajourhold av markslag.....	17
<i>MILJØ - OG KULTURMINNEFORVALTNING</i>	17
Informasjonsarbeid.....	17
Tilskuddsforvaltning/tiltaksstrategier	17
Kulturlandskapsprisen 2017	18
Miljø- og kulturminneregistreringer.....	19
Tilskudd til miljøtiltak i skog.....	19

Dreneringstilskudd.....	19	
SMIL – spesielle miljøtiltak i jordbruket	19	
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	20	
Regionalt miljøprogram (RMP).....	20	
Vannkvalitet	21	
Økologisk dyrking	21	
Plantevernmiddelbevis	21	
Areal- og kulturlandskapstilskudd	22	
Veterinærvaktordning	22	
Forvaltning av Skulerud skog, Lørenskog.....	22	
Vilt- og innlandsfiskeremnda i Skedsmo	22	
Viltforvaltning i Nittedal	23	
Vilt- og fiskeforvaltning i Lørenskog	23	
Kystgeita til Oslo.....	23	
Pilegrimsleden og Brånås jernalderpark i Skedsmo kommune		24
<i>NÆRINGSUTVIKLING</i>		25
<i>VEDLEGG – STATISTIKK OG ØKONOMI</i>		28
Skogbruksstatistikk.....	31	
Jordbruksstatistikk.....	32	

REGIONKONTOR LANDBRUK

Regionkontor landbruk, *RKL*, utgjør landbrukskontorene i kommunene Lørenskog, Nittedal, Oslo, Rælingen og Skedsmo. Målet for kontoret er at «*RKL skal være et effektivt og faglig kompetent landbrukskontor for avtalepartene*».

Landbrukskontoret er et lokalt kompetansesenter for landbruk i de respektive kommunene. Den kommunale landbruksforvaltning er av en slik karakter at oppgavene må løses i nært samarbeid med andre lokale etater og organisasjoner. Det faglige målet for kontoret er at det «*skal fremme en bærekraftig forvaltning av jord- og skogressursene med sikte på verdiskapning, sikring av produksjonsgrunnlaget, det biologiske mangfoldet, hensyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiene*».

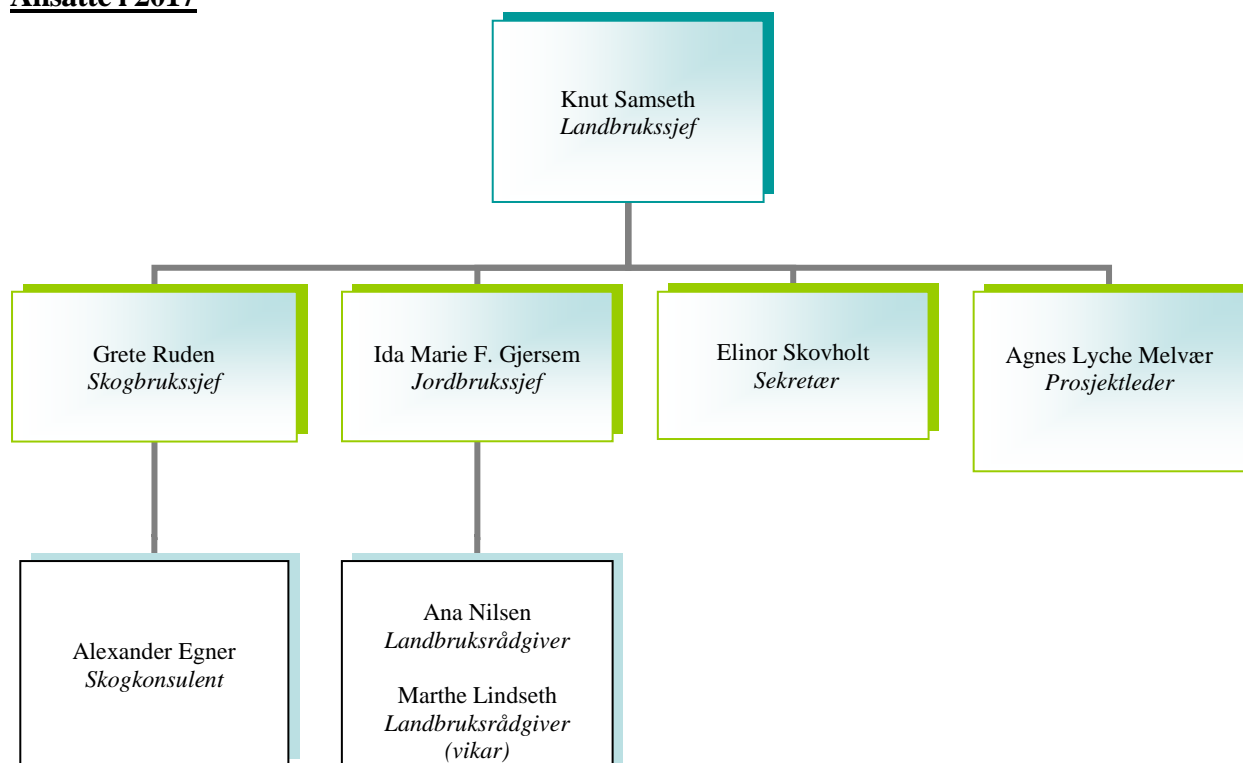
Den kommunale veterinære vaktadministrasjon for kliniske oppgaver besørjes fra kontoret. Vaktområdet Nye-Stor-Oslo gjelder også Asker og Bærum.

RKL er administrativt underlagt Skedsmo kommune. Kontoret er en egen kommunal, administrativ enhet, felles for de samarbeidende kommunene. Det er rådmannen i Skedsmo som sørger for samordning av kommunenes interesser. Samrådsgruppen for kontoret er et forum for denne samordningen. Alle kommunene har vedtatt delegeringsmyndighet til landbrukssjefen via rådmannen i Skedsmo.

Landbrukskontoret er ulikt organisatorisk plassert i de ulike kommunene (se organisasjonskart på side 5).

Kontoret har 5,1 årsverk. To ansatte har deltidsstillinger. Grete Ruden har både vikariert som landbruksveileder og vært prosjektleder. Sammen med Turid Rikheim har hun jobbet med Pilegrimsleden og skjøtselsplan for kulturminneområde ved Brånås. Margrethe Henden Aaraas har jobbet med prosjektet Bed and Breakfast på gård. Kontoret har gleden av tilby prosjektleder for vannområde Leira-Nitelva, Line Gustavsens, kontorplass.

Ansatte i 2017

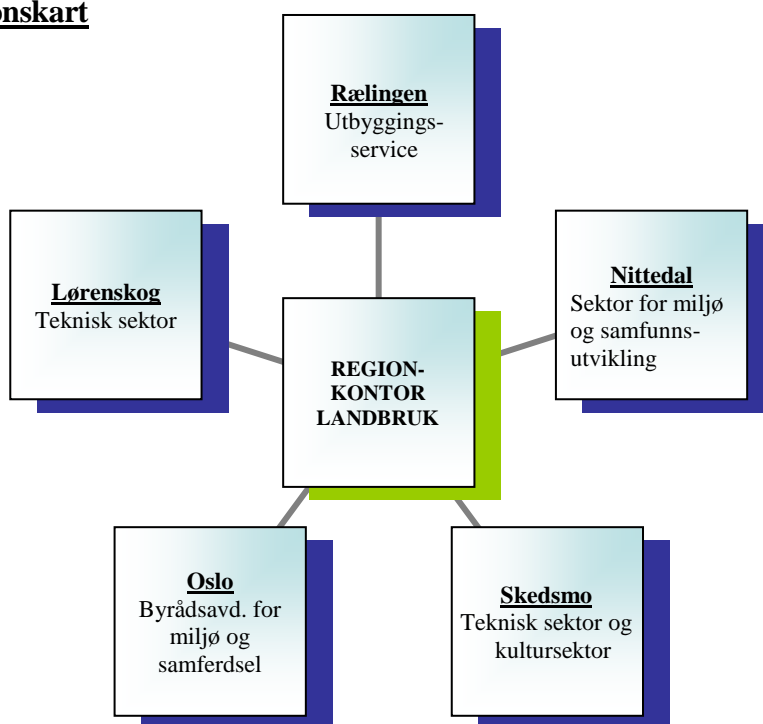

Samråingsgruppa

Samråingsgruppen for Regionkontor landbruk har hatt 4 møter i 2017. De som har representert rådmennene og byråd er:

- Kari Westgaard Berg (Lørenskog)
- Kristin Hurthi og Guro Haug (Nittedal)
- Lise Jørstad (Oslo)
- John Hage (Rælingen)
- Thor Sandness (Skedsmo)

Organisasjonskart

"ÅRET SOM HAR GÅTT"

Stadig flere engasjerer seg i dyrkning og matproduksjon enn bare landbruksnæringen. I dette finner landbruket en alliansepartner for jordvern og for hvordan maten i seg selv har en egenverdi. Kommunene i samarbeidet om Regionkontor landbruk bestemte i 2016 at landbrukskontoret skulle ta initiativ til et prosjekt i 2017 om Urbant landbruk i by og bygd. Prosjektet skulle vise seg å jobbe tverrsektorielt mellom landbrukskontor og øvrige sektorer innen fagområder som kultur, plan, helse, sosial og utdanning. Spesielt i skoleverket ble mange involvert. Og interessen for kurs ble bl.a. stor for lærere, og såingsprosjekter ble fort til parsell- og kassejordbruk rundt om i kommunene. Prosjektet ledet også hen til forslag om videreoppfølging for kommunene og hvordan FNs bærekraftsmål 2015 gir et verdigrunnlag å jobbe etter for kommunene.

Dugnaden om å gjenvinne dyrkingsarealet fra gjengroing fikk en velfortjent honnør i Oslo av byråd Lan Berg. Gjengen i Østensjøvannets venner fikk Kulturlandskapsprisen for 2017. Ved Østensjøvannet møtes de hver tirsdag for å yte aktiv skjøtsel i beitelandskapet og annet. Fôr blir høstet og gitt til Søndre Aas besøksgård. I tillegg sørger de for at beitepatroljen kommer med beitedyr til

området. Og disse personene i venneforeningen visste hva vandrepremien var for noe og de visste å bruke den; Snidel, en tung kniv som brukes til høsting av lauv for lauvvingstre. «Nok et arbeid for å vinne forståelse for landbruk i byområdene.»

I 2017 var det totale avlingsnivået nesten like høyt som 2016 (et godt avlingsår med 453 kg korn per dekar) selv om mye av innhøstingen ble forsinket med regn etter 4. september. Felleskjøpets prognose i september varslet også at mye av hveten ikke ble klassifisert som matkvalitet. Mathvetemengden i 2017 tilsvarer 57 % av mengden i 2016. Norsk landbruksrådgivning opplyser at det var store variasjoner fra gård til gård.

I 2017 var det totalt 22 SMIL søknader, hvorav 11 til forurensningstiltak og 11 søknader til kulturlandskapstiltak. Av totalt 22 innkommende søknadene fikk 20 prosjekter tildelt tilskudd. Det ble totalt innvilget kr. 1.156.900,- tilskudd til 20 SMIL prosjekter i 2017. Fra 1. juli 2017 ble dreneringssatsene doblet og dermed økte interessen om å søke på dreneringstilskuddet. Landbrukskontoret mottok 13 søknader om drenering og alle ble innvilget. Vi hadde tilgjengelig kr. 717.961,- dreneringstilskudd og søkte om Fylkesmannen om ekstra tildeling, for å dekke behovet for midler. I 2017 ble det totalt innvilget kr. 1.056.600,- tilskudd til 13 dreneringssøknader.

Det ble i 2017 avvirket totalt 49 250 m³ tømmer innenfor regionen. Dette er en klar nedgang fra året før, som lå på nesten 80 000 m³. Det er også en nedgang på 24 826 m³ i forhold til gjennomsnittet de siste fem årene.

Det ble utført ungskogpleie på 1295 daa ungskog i 2017. Dette er en svak økning fra året før, men fortsatt noe under der vi ønsker å være. I 2017 ble det ikke holdt et eget skogkulturprosjekt, noe som kan forklare det lave nivået. Tilskuddssatsen for ungskogpleie i barskogbestand ligger for tiden på 40 %, og har vært stabil de siste årene. Som vanlig ble alle tilgjengelige tilskuddsmidler ble brukt opp i 2017.

Landbrukskontoret nytter en informasjonsstrategi gjennom utsending av infoskriv og sms til aktive gårdbrukere og andre mottakere. Hjemmesiden brukes aktivt til å informere om aktuelle søknadsfrister og aktiviteter som foregår både i regi av landbrukskontoret og aktører innenfor landbruksnæringen. Infoskrivet ble i 2017 sendt ut 3 ganger både til aktive jord- og skogbrukere, grunneiere og andre mottakere.

Vi takker eierkommunene for samarbeidet i 2017.

*Knut Samseth
landbrukssjef*

Urbant landbruk i smått og stort. Foto Knut Samseth, RKL

HOVEDTALL

Tabell 1: Hovedaktiviteter i regionen i 2017. Tallene i parentes er for 2016.

	LØREN -SKOG	NITTE- DAL	OSLO	RÆLINGEN	SKEDSMO	SUM
GENERELT						
Jord daa ¹	6 004	17 287	9 805	6 275	20 098	59 469
Prod. skog daa ¹	46 152	139 299	267 130	41 864	28 930	523 375
Annet daa ¹	4 073	12 521	35 939	3 089	8 662	64 284
Totalt daa Landbruksareal ¹	56 380	169 144	312 874	51 227	57 690	647 128
Kommuner total areal daa ²	70 550	186 230	454 090	71 680	77 030	859 580
Eierenheter jord og/eller skogbruk ³	68	226	115	72	165	661
Driftsenheter jordbruk ⁴	23 (21)	44 (48)	26 (25)	18 (18)	39 (39)	150 (151)
Melkeprodusenter	1 (1)	1 (1)	2 (2)	4 (4)	5 (6)	13 (14)
ORDINÆRT JORD- OG SKOGBRUK, SØKNADER						
Produksjonstilskudd ⁵	23	44	26	18	39	150
Tilskudd til skogkultur	2 (3)	15 (8)	8 (18)	2 (5)	3 (0)	30 (34)
Tilskudd til veibygging og hestedrift	0 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (1)
Hogstmeldinger	9 (16)	42 (64)	48 (113)	4 (6)	10 (16)	113 (215)
VELFERDSORDNINGER I LANDBRUKET, SØKNADER						
Avløser sykdom og fritid	9 (9)	13 (14)	6 (5)	10 (9)	16 (13)	54 (50)
Tidligpensjonsordning	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
MILJØ OG KULTURVERN, SØKNADER (se også ordinært jord og skogbruk)						
SMIL forurensning	0 (1)	9 (5)	1 (1)	0 (2)	1 (4)	11 (13)
SMIL Kulturlandskapstiltak	0 (2)	3 (1)	4 (2)	1 (2)	3 (1)	11 (8)
Regionalt miljøprogram	7 (7)	24(26)	15 (14)	13 (16)	26 (26)	85 (89)
Autorisasjonsbevis for bruk av plantevernmiddel	0 (4)	3 (7)	24 (16)	0 (2)	8 (10)	35 (39)
NÆRINGSUTVIKLING, SØKNADER knut						
Trad. jordbruk (BU og husdyrkonsesjon)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (0)	3 (0)
Etablering/ bedriftsutvikling (BU)	0 (0)	0 (3)	1 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (4)
Bioenergi	0 (0)	0 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (1)	0 (2)

1. Arealene basert på Arealressursstatistikk AR5, 2017 (www.skogoglandskap.no/seksjoner/arealressursstatistikk)

2. Statens kartverk, 2017

3. Data basert på landbruksregisteret 2012, landbrukseiendommer med aktive eiere og over 5 daa jordbruksareal og/eller 25 daa skog.

4. Kun bruk som søkte om produksjonstillegg i 2017

5. Nytt søknadssystem for produksjonstilskudd fra 2017 med omlegging til kun en søknadsomgang pr år

ØKONOMI

RKL gjør i tillegg til ordinær jord- og skogbruksforvaltning, også prosjekt og andre oppdrag for stat og kommune. Prosjekt som «Urbant landbruk i by og bygd», «kystgeit til Oslo» og kommunale bilaterale avtaler gir stor aktivitet i løpet av året. RKL administrerer veterinærvektordningen for 7 kommuner (inkl Bærum og Asker). Viltforvaltning og kommuneskogforvaltning i noen kommuner er viktige bidrag.

Omsetningen for RKL i 2017 er på **kr 7,074** mill., (kr 6,7 mill i 2016). Regnskapet for kontoret viser at kontoret netto bruker **kr 143 358** fra oppspart fond («Ikke disponert avsetning», konto 25615900) mot netto avsetning kr 376.908 i 2016.

Skedsmo kommune har i henhold til avtalen mellom RKL-kommunene, med virkning fra og med 2010 krevd kompensert tjenester kommunen utfører for kontoret (administrasjonsutgifter), i første rekke IT-tjeneste, tjeneste innen sentralbord og arkiv/post. Avtalen ble reforhandlet i 2013 for IT-tjenester og sentralbordfunksjon. Arkivtjeneste er ikke fakturert for i regnskapet 2017.

Tabell 2: Regnskap og budsjett for 2016 og 2017

	Regnskap 2016	Revidert Budsjett 2016	Regnskap 2017	Revidert Budsjett 2017	Opprinn. budsjett 2017
Lønn	3 843 073	3 890 200	4 385 718	4 766 000	4 766 000
Driftsutgifter inkl mva	2 025 176	2 160 000	2 269 492	2 871 000	2 866 000
Brutto drift	5 868 249	6 050 200	6 655 211	7 637 000	7 632 000
Ikke disponerte midler - Avsatt	394 758	0	419 135	0	0
Bundne midler - Avsatt	409 610	0	0	0	0
SUM utg	6 672 618	6 050 200	7 074 345	7 637 000	7 632 000
REFUSJON KOMM	-5 096 129	-4 942 000	-5 230 793	-4 948 000	-4 948 000
ANDRE INNTEKTER	-1 321 290	-1 005 000	-1 282 709	-1 413 000	-1 413 000
Ikke disponerte midler - Bruk	-17 849	-84 200	-562 493	0	0
Bundne midler - Bruk	-237 349	0	0	0	0
Inntekt	-6 672 618	-6 050 200	-7 074 345	-7 637 000	-7 632 000

På konto «ikke disponerte midler» er det **kr 2 398 483** (kr 2 541 841 i 2016 på konto 25615900) ved slutten av 2017. En betydelig del av dette beløpet er akkumulert av konsesjonslovgebyr før 2004, men også av innsparte midler i tidligere prosjekt.

RKL har ytt tjenester gjennom prosjekter og betalingsformidling; utleie av kontorlokaler, skogforvaltning i Lørenskog og i Skedsmo, viltforvaltning for Lørenskog, Skedsmo og Nittedal, Kystgeit til Oslo. I prosjektene har prosjektmedarbeider og kontoransatte jobbet.

Det er avsatt midler på egne bundne konti, se tabell 3. Tabellen viser en oversikt over konto som er bundet til fysiske miljøtiltak (Nittedal og i Lørenskog) og igangværende prosjekt (kystgeit). I tillegg er det rest av tidligere avsluttede prosjekt (områdetiltaksprosjektene ble sluttutbetalt i 2004). I sum er dette prosjektmidler tilsvarende kr 742 798. Det er ingen bruk av midler i 2017.

Tabell 3: Oversikt over overskudd fra tidligere års prosjekt og kommunalt avsatte midler i Lørenskog og Oslo og forbruk i 2017 (konto 25115900)

	Overført fra 2016	Forbruk 2017	Overført til 2018
Rest av tidligere miljøprosjekt (Områdetiltak, 5180)	85 925	0	85 925
Rest av tidligere skjøtselsprosjekt (5188,5189,5170)	94 310	0	94 310
Prosjekt 5915 Nittedal/fangdam kt25115901	220 000		220 000
Fysiske rensertiltak i Lørenskog	152 953	0	152 953
Prosjekt 5196 Kystgeit	189 609	0	189 609
SUM kt 25115900 og 25115901	742 798	0	742 798

Leirsunds bugnende åkrer. Foto: Knut Samseth, RKL.

PLANARBEID M.M.

Landbrukskontoret utfører sine lovoppgaver med bakgrunn i delegeringsvedtak fra hver enkelt kommune til landbrukssjefen. Kommunenes delegerte myndighet gjelder blant annet **jord-, skog-, konsesjons-, odels-, forpaktings- og forurensningsloven** (jordbruksdelen av forskriftene). Landbrukskontoret lager saksframlegg innenfor disse lovene eller gir uttalelser til øvrige saker som en intern høringsinstans i kommunen. Sistnevnte gjelder spesielt i forbindelse med byggesaker og reguleringsplansaker.

Rammene som ligger til grunn for sakshåndtering ved landbrukskontoret er kommunenes kommuneplaner. Alle kommuner har en fullført saksbehandling etter jordlov og etter plan- og bygningslov.

Konsesjonssøknadene i 2017 har blitt vurdert i forhold til at prisene på gårdsbruk i området fortsatt følger statlig landbrukspolitikken vedtatt i Stortinget. En endring i konsesjonsloven i 2017 har gjort at rene skogeiendommer ikke skal prisvurderes i konsesjonssøknaden. Søkere kan ha vansker med kompetansekravet i loven. I 2017 har flere konsesjonssøknader fått vilkår om personlig kompetanseheving via kurs på landbruksskole eller praksis.

«**Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss**», veileder for saksbehandling av saker i LNF-område, ble i 2017 avløst av veilederen «**Gården som ressurs**» fra Kommunal og moderniseringsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Veilederen drøfter kommunal saksbehandling av tiltak i og i forbindelse med landbruk, og stedbunden næring. Etablering av tilleggsnæringer i liten målestokk, er ment skal stå i en særstilling. Den nye veilederen forteller om hvordan kommunen kan bruke kommuneplanens arealbeskrivelse og planbestemmelse til å angi ulike typer sakers saksbehandling. I noen saker blir det jordlovsbehandling ved omdisponering av jord.

Estetiske vurderinger om utvikling av hus på tun, nye eller bruksendring av eksisterende hus, er viktig ut fra det landskap som tiltaket plasseres i. Det legges også vekt på å framelske bruken av gamle bygg.

Landbrukskontoret har i løpet av året gitt uttalelser til reguleringsplaner i eller inntil LNF-områder. Uttalelsene tar opp emner som boforhold, og muligheten for å drive jord- og skogbruk i fremtiden inntil planområdets avgrensning. Det er en utfordring å få prioritert ressurser ved kontoret som kan følge opp den store mengden planer det er innenfor våre kommuner.

LNF-forum er et faglig samhandlingssted for miljø-, plan-, bygnings-, kultur- og landbruksfaglig kompetanse. I hver av de fire kommunene på Romerike skjer det en koordinering av plan- og bygningslovssaker. Det har vært to til fire møter i hver av kommunene i 2017. For Oslo er LNF-forum et faglig møtested for Byantikvaren, Bymiljøetaten og fra 2017 Kulturetaten for landbruk, skjøtseloppgaver og og prosjektrelaterte oppgaver. Kulturetaten planer for tunutvikling og prosjekt Urbant landbruk var blant nye tema. Bymiljøetatens arbeid med skjøtelsesplan for Bogstad gård ble startet opp i 2017.

Massehåndtering

De betydelige utbyggingsprosjektene i Oslo og omegn gir stor pågang på masser til LNF-områder. Samtidig er jordbruksarealene ressurser for matproduksjon eller grusuttak.

Akershus fylkeskommunen vedtok i 2016 en regional plan for masseforvaltning i Akershus med retningslinjer for arealplaner i kommunene. Retningslinjene ber kommunene sette av arealer i sine arealplaner som skal ta imot masse.

RKL bruker mye ressurser på massehåndteringssaker og mange grunneiere kommer innom for å diskutere deres mulighet, så også i 2017. Flere entreprenørfirma har en portefølje av kommuner de kan fylle i. Landbrukskontoret avklarer sluttgodkjenning av fyllingene slik at jorda kan brukes som dyrkningsmedium.

Kommuneplan og landbruksplan i Lørenskog

Lørenskog kommune har i kommuneplanen fastholdt sin fortettingspolitikk og har ikke ønsket utbygging i LNF-områder. En effektiv bruk av arealer avsatt til bolig skal sørge for vern av resterende jordbruksareal. Planen ble vedtatt den 11.02.15.

Temaplan landbruk for Lørenskog kommune 2017 – 2028 ble vedtatt i kommunestyret i november 2017. Dokumentet består av en plandel og en handlingsdel. Landbruksplanen er et kommunalt dokument for ønsket utvikling for kommunen i ulike fagområder overfor landbruket. Planen inneholder kommunens viktigste satsingsområder og utfordringer for landbruket. Økt matproduksjonen er et særlig viktig satsingsområde i Lørenskog. Klimaendringene og miljøutfordringene øver et press mot landbruksdrifta i Lørenskog, og skogbruket har en viktig rolle både for friluftslivet, byggebransjen og karbonregnskapet. Temaplan landbruk synliggjør også samhandlingen mellom landbruket og andre samfunnsinteresser som næring, helse, utdanning og friluftsliv.

Kommuneplan og landbruksplan i Skedsmo

I planprogrammet til kommuneplan for Skedsmo 2019 -2030 er det redegjort om behov for en temaplan landbruk for Skedsmo kommune som skal forankre de nasjonale føringene på kommunalt nivå. Innenfor landbrukssektoren har det i senere år kommet lovverk og statlige rammer som gir endrede forutsetninger og et endret plangrunnlag for landbruket. Dette kommer til uttrykk i spørsmål som driveplikt, kompetanseutvikling, matsikkerhet mm. Landbruket i Skedsmo kommune står overfor flere utfordringer med byutvikling, men det kan også skape mange muligheter i framtiden.

Prosessen om utarbeidelse av landbruksplan for Skedsmo kommune ble igangsatt i oktober 2017 og den er planlagt ferdig første kvartal 2018.

Kommuneplanrullering i Nittedal og kommunedelplan landbruk

Nittedal fikk ny kommuneplan i 2015. I de kommende planperiodene vil en mer konsentrert tettstedsutvikling ha prioritet for å utvikle mer helhetlige og komplette steder, særlig ved Mo gård. En direkte følge av utviklingen på Mo, er etablering av tilrettelagt friluftsliv langs Nitelva.

I samband med kommuneplanarbeidet har det vært bekymring fra landbruket om hvordan landbrukets egne tiltak i hensynssoner skal behandles. Kommunen fortsatte sitt arbeid i 2017 med å utarbeide en folder for veiledning til landbruket.

I henholdt til planstrategien 2016 – 2019 for Nittedal kommune, vedtatt av kommunestyret 16.11.2015, skal kommunedelplan landbruk for Nittedal 2010-2018 revideres. Den nye landbruksplanen vil, som den gjeldende plan, ha status som kommunedelplan og vil gjelde for 2018 – 2030.

Regionkontor landbruk utarbeidet et planprogram for kommunedelplan landbruk 2018 – 2030 som ble på høring i perioden april – juni 2017. Planprogrammet ble vedtatt i kommunestyret i oktober 2017. Planprogrammet redegjør for hvordan arbeidet med revisjon av kommunedelplan landbruk skal gjennomføres og hvilke områder det skal satses på i denne revisjonen. Det gir oversikt over viktige

nasjonale, regionale og lokale føringer som skal danne grunnlaget til utarbeidelsen av landbruksplanen. Planprogrammet beskriver medvirkningsprosessen, organiseringen og framdriften med arbeidet. Kommunedelplan landbruk for Nittedal blir utarbeidet i løpet av 2018.

Områder i Oslo

Oslo har over en årrekke arbeidet med en gjennomgang av kultur- og landskapsverdier i Sørkedalen. I 2008 vedtok bystyret at byrådet skulle legge fram en skjøtselsplan for ivaretagelse av kulturlandskapet i Sørkedalen (Sørkedalen – evaluering av bebyggelse og vurdering av verneverdier). Skjøtselsplan for Sørkedalen med tilhørende dokument ble ferdigstilt i 2015. En økonomisk plan er sendt byråden for videre oppfølging. Som en oppfølging av skjøtselsoppgavene, ble det i 2016 gjennomført et prosjekt om å få kystgeit til Oslo (se eget kapittel).

Kommuneplanen ble vedtatt i 2015. Aktivitetssone i bynær del av Marka er nytt element i planen. Det nye byrådet ønsker ikke aktivitetssoner og disse vil bli fjernet ved revidering av kommuneplanen. Den nye bydelen Gjersrud/Stensrud innebærer stort tap av matjord og RKL har uttrykt bekymring for etterbruken av dette. Gjennom landbrukskontorets prosjekt urbant landbruk er det i 2017 oppdaget behov for å bringe jord til Grorud og spesielt Linderud gård.

Våren 2017 arrangerte landbrukskontoret en befaring for Byråden for miljø og samferdsel i Sørkedalen. Med på befaringen var representanter fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Byantikvaren, Bymiljøetaten, Sørkedalen bonde og småbrukerlag og grunneiere som ble besøkt. Befaringen belyste hvordan grunneiere og Bogstad gård driver og drøftet hvilken innvirkning offentlig rammeverk har for landbruket og for skjøtselen av landskapet i Sørkedalen. Bogstad gård sine 1700 dekar ble fredet i 2015 av Riksantikvaren. Sørkedalen ligger innenfor markalovens virkeområde.

Befaring i Sørkedalen for byrådssekretær Anja Bakken Riise. Foto: Ana Nilsen, RKL.

Landbrukskontorets lovsaker

Landbrukskontoret har hatt 66 saker til behandling etter de lover og forskrifter hvor kontoret er delegert myndighet.

Tabell 4: Antall lovsaker behandlet ved landbrukskontoret.

	<i>Lørenskog</i>	<i>Nittedal</i>	<i>Oslo</i>	<i>Rælingen</i>	<i>Skedsmo</i>	<i>SUM</i>
Jordlovsaker ¹	3	4	3	1	1	12
Konsesjonssak	1	2	2	2	2	9
Diverse ²	7	13	10	4	11	45
Sum	11	19	15	7	14	66

1.) Unntatt behandling av saker relatert til økonomiske tilskuddsordninger etter egne forskrifter (SMIL m.fl.), se vedlegg.

2.) Plan- og bygningssaker til uttalelse, bakkeplaneringsvedtak, gjødselvereforskrift, jordleieavtaler.

* Saker etter skogbruksloven er rapportert på i eget kapittel.

Markaloven

Formålet med markaloven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Bygge- og anleggstiltak er derfor forbudt i Marka. Loven omfatter ikke skogsdrift, og landbrukstiltak er unntatt fra byggeforbudet. Det skal allikevel søkes om landbrukstiltak i Marka, for at kommunen skal kunne fastsette om tiltaket faktisk er et landbrukstiltak. I og utenfor Marka, ble det søkt om etablering eller rehabilitering av 6 ulike landbruksveiprosjekter i 2017.

Etablering av ridestier er til nå forstått som reguleringsplanpliktig. De store planomkostningene dette arbeidet har, har ført til at det ikke jobbes lenger med ridestier innenfor Marka.

Beredskapsplan for landbruk

En digital beredskapsplan med Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), basert på Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps (DSB) verktøy CIM, ble utarbeidet i 2014. Beredskapsplanen beskriver uønskede, ekstraordinære hendelser i landbruket, og hendelser der landbruk blir spesielt skadelidende. Planen gir en instruks for hvordan kommunene skal håndtere disse, ved hjelp av Regionkontor landbruk.

Beredskapsansvarlige i hver kommune samt Beredskapsetaten i Oslo er kontaktpunkt mellom RKL og kommunen. Planen er innarbeidet i administrasjonens øvrige beredskapsplaner, og vedlikeholdes årlig.

Landbruksmeldingen

Nåværende stortingsmelding (2016 – 2017) Endringen og utvikling - En fremtidsrettet jordbruksproduksjon, viderefører de fire overordnede mål i landbrukspolitikken, som den forrige landbruksmeldingen Meld. St. 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken Velkommen til bords:

- Matsikkerhet
- Landbruk over hele landet
- Økt verdiskaping
- Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser

Landbruksmeldingen Meld. St. 11 (2016-2017) legger vekt på behovet om økt matproduksjon i tråd med befolkningsveksten. Stortinget vedtok i 2017 (Innst. 251 S) en videreføring av produksjonsmålet og mener at det må bli en økt selvforsyning i landet. Meldingen tar opp forhold i hele verdikjeden for

norsk jordbruk: En effektiv næring som leverer det forbrukerne etterspør, og som tar inn over seg et stadig mer krevende internasjonalt marked.

I innstillingen 251 S, vedtatt av Stortinget i april 2017, understrekes at jordbrukets viktigste oppgave er å produsere mat. Norske bønder produserer trygg mat av høy kvalitet, og at både dyre- og plantehelsen er god. Samtidig registreres at norsk jordbruk har utfordringer, for eksempel med å opprettholde bruken av jordbruksarealet og beiteressursene, sikre rekruttering til næring og opprettholde de marginale jordbruksområdene. Jordbruket bidrar til viktige fellesgoder, som for eksempel åpne kulturlandskap, trygg mat, matvareberedskap og bosetting i hele landet i tillegg til å produsere mat. De fleste av fellesgodene er unike for landbruket, og produksjonen skjer samtidig med produksjonen av ordinære landbruksvarer og -tjenester. Videre påpekes det i innstillingen at jordbruket er en langsiktig næring som krever forutsigbare rammevilkår. Norsk landbruk er mangfoldig med variert bruksstruktur, topografi og klima som skal ivareta en rekke ulike mål ut over det å produsere mat. Dette krever differensierte virkemidler som er tilpasset de ulike forutsetninger i de forskjellige deler av landet.

Innstillingen 251 S presiserer at de fire overordnede målene for landbrukspolitikken videreføres, men at målet om matsikkerhet skal omfatte både matsikkerhet og beredskap.

Landbrukskontoret er delegert ansvar for saksbehandling og tilsyn etter skogbrukslova med tilhørende forskrifter. Kontoret har videre forvaltet de løpende oppgavene med hensyn til skogfond og tilskuddsordninger. Forvaltning etter markaforskriften (Forskrift om skogsdrift, Oslo mfl.), bl.a. søknader om hogst og veibygging, er en av oppgavene som krever stor oppmerksomhet. Noen enkeltsaker er vanskelige og krever mye arbeid.

I det daglige ytes det også service overfor brukere som har skogbruksfaglige spørsmål; evt. spørsmål om eiendomsgrenser, ønske om kart etc. I tillegg utfører kontoret flere årlige overvåknings- og kontrolloppgaver i regi av bl.a. fylkesmannen, Skogfrøverket og SSB. Landbrukskontoret blir ofte involvert i prosjekter i andre offentlige etater eller skogeierforening, som viser til innhenting av statistikk eller arealopplysninger i kommunen.

Skogressursene

Hogstkvantumet var på ca. 49 250 m³ i 2017 og utgjør en bruttoverdi på i underkant av 20 mill. kr. Dette er en klar nedgang fra 2016, og ca. 25 000 m³ under gjennomsnittet de 5 foregående årene.

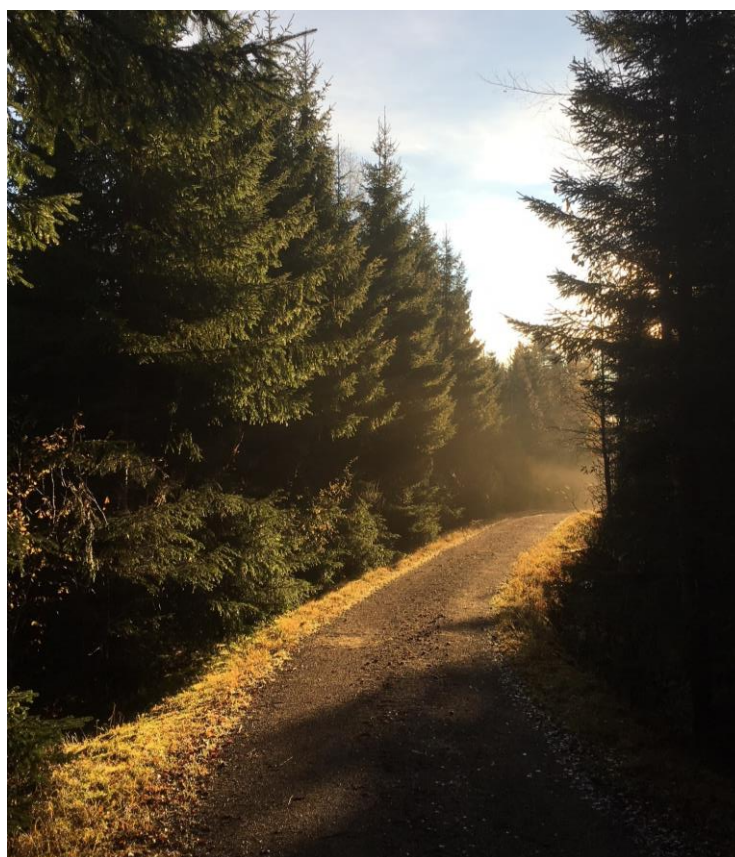
Det ble i 2017 satt ut ca. 84 000 planter i regionen, som er en nedgang fra året før. Planteaktiviteten er tett knyttet opp mot skogeieres foryngelsesplikt, og sier derfor mer om avvirkningsnivået i de tre foregående år enn om investeringsviljen blant skogeiere det året det plantes. Anslaget gir imidlertid ikke et fullgodt bilde av situasjonen, ettersom ikke all planteaktivitet innrapporteres gjennom skogfondssystemet. Det er derfor rimelig å anta at det reelle planteantallet er noe høyere. Skogeier er gjennom skogbruksloven forpliktet til å forynge skogen etter hogst. I vår region gjøres dette i de fleste tilfeller gjennom planting. Landbrukskontoret utfører årlig kontroll med at foryngelsesplikten overholdes.

Tilskudd til næringstiltak i skog

Forvaltningen bygger på Landbrukets tiltaksstrategier som gjelder for alle de 5 kommunene som kontoret forvalter (se nærmere om tiltaksstrategiene under kapitlet om miljø- og kulturminneforvaltning).

Tilskuddssatsen for ungskogpleie i bartrebestand var i 2017 på 40 %. Det ble totalt utbetalt 197 076 kr til dette formålet i 2017, som også er en klar nedgang fra tidligere år.

I 2017 kom det inn fem søknader om tilbakebetaling fra skogfondet til skogsbilvei (vedlikehold, opprusting og etablering). Det er fylkesmannen som har vedtaksmyndighet for å tildele tilskudd til nybygging og ombygging av skogsbilveier.

Skogsbilvei i Nittedal, foto: Grete Ruden, RKL

Markaforskriften

Markaforskriften (av skogloven 1987) skal sikre at utøvelse av skogbruk i Marka bidrar til å bevare og utvikle områdets kvaliteter knyttet til friluftsliv, naturmiljø, landskap, kulturminner og vannforsyning. Markaforskriften har regler for de fleste vanlige skogbrukstiltak, men fokus er i stor grad rettet mot foryngelseshogst og veibygging pga. meldeplikt på slike tiltak. Saksbehandling fordrer nær kontakt med skognæring, miljø- og kulturminneinteresser.

Det er i 2016 behandlet totalt 87 søknader om hogst i marka etter markaforskriften. Alle hogstmeldinger er administrativt behandlet. Gjennomsnittlig flatestørrelse lå i 2016 på 20 daa. Maksimal tillatte størrelse på flatene er 50 daa på Romeriksåsen og 30 daa ellers innenfor Marka.

Hogstbefaring i Rælingen. foto: Grete Ruden, RKL

JORDBRUK

Regionkontor landbruk forvalter en rekke økonomiske ordninger som er hjemlet i jordloven. Jordbruksavtalen er hvert år sentral i å sikre ulike mål i landbrukspolitikken. Den viktigste og største økonomiske ordningen er produksjonstilskudd for areal og dyrehold. Det er også andre tilskuddsordninger for miljøtiltak og kulturlandskapspleie.

Produksjonstilskuddene

I 2017 skjedde en omlegging av søknadsordningen med produksjonstilskudd i jordbruket. Det er nå kun en søknad som behandles fra det enkelte foretak hvert år, men med to registreringsdatoer. I 2017 var registreringsdatoene 15. mai og 15. oktober, dette blir endret til 15. mars og 15. oktober fra 2018. De 150 søknadene om produksjonstilskudd i 2017 gir ca. kr 23,7 mill. i inntekter til landbruket i regionen.

Grasland ved Brånås gård i Skedsmo, foto: Ida Frantzen Gjersem, RKL

Kontoret går igjennom og kontrollerer den enkelte søknad, og godkjenner for utbetaling. Ca. 10 % av søkerne blir trukket ut til risikobasert kontroll, hvor det enten blir dokumentkontroll eller besøk i felten der dyretall, arealbruk, gjødselplan og sprøytejournal blir kontrollert. Ved manglende eller mangelfull gjødslingsplan eller sprøytejournal foretas en reduksjon i tilskuddet. Landbrukskontoret foretok i 2017 trekk for 3 foretak som ikke hadde godkjent gjødslingsplan.

Erstatning ved klimabetinget avlingsskade

Det var vanskelige innhøstingsforhold for korn utover høsten 2017. Etter en iherdig innsats og tresking til ut i oktober måned ble avlingene i hovedsak berget, og det var kun en søknad om erstatning for avlingssvikt etter vekstsesongen 2017. Erstatning kan gis for svikt i avlingsmengde på mer enn 30 % av gjennomsnittsnittsavling.

Velferdsordninger i landbruket

Landbrukskontoret forvalter tre ordninger. To av ordningene, avløserhjelp til ferie og fritid og avløserhjelp i forbindelse med sykdom og svangerskap, er i hovedsak benyttet av husdyrprodusenter. Også planteprodusenter kan søke tilskudd til avløsning med sykdom dersom de rammes av sykdom under onnearbeidet. En tredje ordning er tidligpensjon for landbruket, dette er en ordning for brukere over 62 år, som skal bidra til å lette og fremskynde generasjonsoverganger i næringa.

Det var totalt 48 søknader om avløserhjelp til ferie og fritid i 2017. For refusjon av avløserutgifter ved sykdom var det totalt 6 søknader i 2017. Det var ingen søknader om tidligpensjon for landbruket i 2017.

Ajourhold av markslag

I 2017 har det ikke foregått periodisk ajourhold for noen av våre kommuner, men det var løpende ajourhold av markslag i alle kommuner. Markslagskart legges til grunn for innsending av oppdaterte arealtall til landbruksregisteret, og brukes som grunnlag for beregning av arealtilskudd i produksjonstilskuddssøknader.

MILJØ - OG KULTURMINNEFORVALTNING

Landbrukskontoret har i jord- og skoglovssammenheng ansvar for samfunnets helhetsvurderinger av næringsinteresser og miljø- og kulturminneinteresser. Dette innebærer nært samarbeid med miljøvernansvarlige og kulturminneansvarlige i kommune og fylkeskommune.

Det er mange kvaliteter knyttet til miljø- og kulturminneinteresser innenfor våre landbruksarealer. Kontoret har således et stort ansvar for å ivareta samfunnsverdier knyttet til dette.

Arbeidet med miljø- og kulturminneforvaltning i skog er særlig forankret i markaforskriften. Saksbehandling etter markaforskriften er nærmere omtalt i kapittel om skogforvaltning over.

Informasjonsarbeid

Kontoret sendte i 2017 ut tre infoskriv til grunneiere og bønder i regionen med informasjon om blant annet lovverk, tilskuddsordninger til miljø og produksjon og prosjekter ved Regionkontor landbruk. En annen kanal for å formidle informasjon er hjemmesiden, som brukes aktivt til nyheter og informasjon. Totalt i 2017 var det registrert ca 2300 besøk til kontorets hjemmeside. Det var jevnt besøk til hjemmesiden gjennom året.

Landbruksforum er også en del av infoarbeidet, samtidig som det koordinerer aktiviteten. Forumet består av styrene i næringsorganisasjonene i regionen, skogeierlaget og landbrukskontoret. I 2017 ble det imidlertid valgt å kalle inn til en egen samling for store skogeiere i regionen, tømmeroppkjøpere, og natur- og friluftorganisasjoner. Målet for dagen var å sikre god kommunikasjon i håndtering av skogsaker.

Tilskuddsforvaltning/tiltaksstrategier

Landbrukets tiltaksstrategier for kommunene og Regionalt Miljøprogram for Oslo og Akershus legger grunnlaget for kontorets tilskuddsforvaltning. Ved tildeling av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket brukes prioriteringene i vedtatte landbrukets tiltaksstrategier for planperiode (2013-2016).

De lokale midlene fordeles etter en saksbehandling og råd fra *Regionalt råd for næring, miljø og kultur i Landbruket* (RL-rådet). De som er med i denne gruppa er foruten landbrukssjef, jordbrukssjef og skogbrukssjef; en representant fra bondelagene i hver kommune, en fra småbrukerlagene i regionen og en representant fra hver av kommunene (medarbeidere med miljø-, plan-, landskap- eller kulturfaglig kompetanse).

I 2017 var disse med i gruppa:

- Stig Ullereng (Skedsmo bondelag)
- Bodil Boasson (Nittedal og Hakadal bondelag)

- Ole Haug (Lørenskog landbruksforening)
- Ole Jakob Holt (Rælingen landbrukslag)
- Kristin Nesmoen (Oslo og Aker bondelag)
- Tore Berger (Sørkedalen Bonde- og småbrukarlag)
- Jon Arild Huseby (Nedre Romerike skogeierlag)
- Guro Haug (Nittedal kommune)
- Hilde Johanne Mangerud (Skedsmo kommune)
- Kari Westgaard Berg (Lørenskog kommune)
- Lise Jørstad (Oslo kommune)
- Mari Ann Vinje (Rælingen kommune)

Kulturlandskapsprisen 2017

Kulturlandskapsprisen for 2017 ble tildelt til foreningen Østensjøvannets Venner i Oslo kommune. Østensjøvannets Venner har i de siste 10 årene lagt ned et betydelig arbeid gjennom dugnad for å rydde gjengrodde beitearealer, drive skjøtsel av slåttemark, åpne siktlinjer og fjerne fremmede arter. Restaurering og gjenåpning av beiteområdene Bekkasinmyra og Bakkehavn må spesielt berømmes. På beiteområdene slippes hver sommer sauer og storfe, som leies fra bønder i Akershus gjennom Beitepatruljen i Norges Vel. Etter avtaler med grunneiere og forvaltningsorganer har Østensjøvannets Venner da klart å holde vegetasjonen nede, slik det var før dyreholdet opphørte for 40-50 år siden. Samtidig har foreningen spilt en stor rolle ved å formidle en historie om landbruket og kulturlandskapspleien rundt vannet, til alle som besøker dette området.

Prisen består av 10.000 kr og en vandrepremie. Kulturlandskapsprisen ble utdelt av byråden for miljø og samferdsel i Oslo, Lan Marie Nguyen Berg og landbrukssjefen i Oslo kommune, Knut Samseth. Overrekkelsen av prisen foregikk på Østensjøvannet våtmarkssenteret på Bakkehavn, 23.10.2017. Tilstede var representanter fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Bymiljøetaten i Oslo kommune, Bydelen Østensjø, samarbeidspartnere, dugnadsgjengen og lokalavisen Nordstrand blad. Det var femte året prisen blir delt ut.

Utdeling av kulturlandskapspris 2017 til Østensjøvannets venner. Foto: Ana Nilsen

Miljø- og kulturminneregistreringer

Det er registrert viktige områder for biologisk mangfold i kommunene. Data for Lørenskog, Oslo, Rælingen, Skedsmo og Nittedal foreligger i den nasjonale naturbasen. Det foreligger viltregistreringer i alle kommunene.

Det foreligger også områdevis kulturminneregistreringer i skog. Dataene er overbragt kommunene og finnes også i Riksantikvarens innsynsløsning på nett.

Tilskudd til miljøtiltak i skog

Det kan søkes om tilskudd for tiltak i skog som er viktig for biologisk mangfold, friluftsliv, landskap og kulturminner. Dette er en ordning for å avhjelpe skogeiere som blir økonomisk berørt av å ivareta eller utvikle miljøverdier. Ordningen gir kommunen mulighet til midlertidig sikring av miljøverdier uten bruk av egne midler. Midlene inngår i kommunenes samlede tildeling av NMSK-midler, og er ikke øremerket til dette formålet. Det kan gis inntil 30% tilskudd ved avståelse av hogst, eller andre miljøhensyn, fortrinnsvis i viktige områder for biologisk mangfold. Det kan også gis inntil 100% tilskudd til å bevare eller videreutvikle viktige miljøverdier som er skjøtselsbetinget. Det er utarbeidet eget søknadsskjema for tilskuddsordningen. Det ble ikke søkt om midler til miljøtiltak i skog i 2016.

Dreneringstilskudd

Dette er kommunale midler til drenering av jordbruksjord for å fremme økt matproduksjon og redusere faren for erosjon av matjord. Tilskuddssatsene er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Fra 1. juli 2017 ble dreneringssatsene doblet og dermed økte interessen om å søke på dreneringstilskuddet. Alle dreneringssøknadene ble behandlet fortløpende i 2017. Landbrukskontoret mottok 13 søknader om drenering og alle ble innvilget. RKL hadde tilgjengelig kr. 717.961,- dreneringstilskudd og søkte om Fylkesmannen om ekstra tildeling, for å dekke behovet for midler. I 2017 ble det total innvilget kr. 1.056.600,- tilskudd til 13 søknader.

SMIL – spesielle miljøtiltak i jordbruket

Dette er kommunale midler til miljøfremmende tiltak, som går utover det som kan forventes av normal jordbruksdrift. Søknadsfrist er 15. februar og 15. september.

Det kan søkes SMIL-tilskudd til:

1. Forurensningstiltak
  - Utbedre hydrotekniske anlegg for å hindre erosjon
  - Anlegging av fangdam for å rense/sedimentere avrenning fra jordbruksarealer
  - Etablere vegetasjonssone mot vassdrag
2. Kulturlandskapstiltak
  - Ivareta biologisk mangfold
  - Holde gamle beiter åpne
  - Tilgjengelighet – tilrettelegging for allmennheten
  - Vern av kulturminner og kulturmiljøer/bygninger

Det kan også ytes tilskudd til planleggings- og tilretteleggingsprosjekter.

I januar 2017 fikk RKL tildelt kr. 828.329,- SMIL-midler. Etter jordbruksoppkjøret i juni 2017 ble det satt av ekstra midler til utbedring av hydrotekniske tiltak i planerte leirjordområdene. RKL fikk da i tillegg tildelt ca. 1,1 million kroner ekstra SMIL- midler, som disse kunne brukes kun til hydrotekniske tiltak. Total disponerte RKL kr. 1.610.344,- SMIL midler.

I 2017 var det totalt 22 SMIL søknader, hvorav 11 til forurensningstiltak og 11 søknader til kulturlandskapstiltak. Av totalt 22 innkommende søknadene ble 20 tiltak/prosjekter tildelt tilskudd. Det ble totalt innvilget kr. 1.156.900,- tilskudd til 20 SMIL prosjekter i 2017.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Satsingen Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en oppfølging av nasjonale mål om å ivareta kulturlandskapet. Dette er et samarbeid og spleiselag mellom landbruksmyndigheter og miljømyndigheter. Det er totalt 22 utvalgte områder fra hele landet og vårt område er representert med Nordmarksplassene i Oslo, som består av Blankvannsbråten, Finnerud, Slagtern og Svartorseter. Regionkontor landbruk sitter i styret og anbefaler tilskuddsfordelingen til Nordmarksplassene.

I 2017 ble listen av utvalgte kulturlandskap utvidet med 10 nye områder fra hele landet. Etter forslag fra Regionkontor landbruk ble Sørkedalen med Bogstad gård fra Oslo kommune utnevnt som et nytt utvalg kulturlandskap. Satsingen er basert på frivillige avtaler mellom staten og grunneiere.

Regionalt miljøprogram (RMP)

Dette er en tilskuddsordning, hvor statlige midler for Oslo og Akershus blir fordelt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus til gjennomføring av tiltak for å redusere forurensning og fremme verdiene i kulturlandskapet. Regionalt miljøprogram er vedtatt for en 4-års periode 2013-2016, men er forlenget videre ut 2017 og 2018.

Ordningen hadde søknadsfrist 20. oktober. Tiltakene som inngår gjelder to hovedgrupper:

1. Forurensning med tilskudd til endra jordarbeiding, vegetasjonssoner, gras på erosjonsutsatt areal, fangvekster med mer.
2. Kulturlandskap med tilskudd til skjøtsel av beiteareal, kulturminner, slått av artsrik eng med mer.

Beitedyr på oppdrag som kulturlandskapspleiere, foto: Ida Frantzen Gjersem, RKL

Totalt 81 gårdbrukere søkte om tilskudd til forurensningstiltak og kulturlandskapstiltak. Tiltakene gir en betydelig reduksjon i avrenning av jord og næringsstoffer til vassdragene, og bidrar til å holde kulturlandskapet i god hevd. Oversikt over oppslutningen om RMP i 2017 er presentert i tabell 5.

Tabell 5: Oversikt over oppslutning om RMP 2017 i forhold til produksjonstilskuddsøknadene (PT) fra oktober 2017.

	LØRENSKOG	NITTEDAL	OSLO	RÆLINGEN	SKEDSMO
Oppslutning (Antall RMP/PT søknader)	26 % (6/23)	45 % (20/44)	54 % (14/26)	78 % (14/18)	69 % (27/39)
Oppslutning: Prosentdel av kornareal med redusert/utsatt jordarbeiding	9 %	32 %	39 %	30 %	29 %

Vannkvalitet

RKL deltar i arbeidet med å bedre vannkvaliteten i vann- og vassdrag innenfor vårt distrikt. EUs vanddirektiv har som målsetting at alle vassdrag innen 2021 skal ha god økologisk og kjemisk status. RKL har vært representert i administrativ prosjektgruppe og temagruppe landbruk for vannområde Leira-Nitelva, temagruppe landbruk i vannområde Øyeren, samt i administrativ prosjektgruppe for Bekkelagsvassdraget i Oslo. I Oslo deltar RKL i tillegg i drikkevannsforum, med spesielt fokus på Maridalen og landbruket der.

Økologisk dyrking

Arealer i økologisk planteproduksjon utgjorde 8 prosent av totalt jordbruksareal i 2017 i hele distriktet. Rælingen og Oslo kommune har høyest andel areal omlagt til økologisk. Det har ikke vært noen særlig endring i andelen økologisk landbruk i kommunene siste år.

Tabell 6: Oversikt over økologisk planteproduksjon i daa per kommune for 2017 (2016 tall i parentes)

	LØR.	NIT.	OSLO	RÆL.	SKEDS.	SUM
Totalt jordbruksareal i drift daa 2017**	4 992	13 440	7 201	6 053	18 098	49 784
Totalt økologisk areal i drift daa**	0 (0)	98 (66)	1756 (1855)	2025 (1493)	181 (225)	4 060 (3 639)
% økologisk av totale jordbruksareal		0,7 % (0,5)	24,4 % (24,8)	33 % (29)	1,0 % (1,3)	8 % (7,1)

**Kilde: Søknader om produksjonstilskudd 2017.

Plantevernmiddelbevis

Kontoret er eksamensansvarlig for godkjenningsordningen for bruk av plantevernmidler i regionen. Det ble i 2017 avholdt en eksamen på Natur videregående skole i Oslo, der til sammen 15 deltagere fra ulike kommuner deltok, alle besto eksamen. Det ble utstedt 35 autorisasjoner for regionen.

Areal- og kulturlandskapstilskudd

Areal- og kulturlandskapstilskuddene stiller miljøkrav som må overholdes for å motta produksjonstilskudd. Foretak som mottar produksjonstilskudd kan ikke foreta inngrep som er av negativ betydning for kulturlandskapet. Regelverk krever også at pløying nær vassdrag ikke skjer nærmere enn to meter. Det er ikke avdekket brudd på disse forholdene ved kontroller i 2017.

Veterinærvaktordning

Den kommunalt ledede veterinære vaktordning kom i stand 2009. Dette er en ordning som Mattilsynet tidligere hadde hånd om. Skedsmo kommune er vertskommune for et 7 kommune-samarbeid, "Nye Stor-Oslo" vaktområde. Disse kommunene er Lørenskog, Skedsmo, Rælingen, Oslo, Nittedal, Asker og Bærum. Skedsmo har avtale med Norges veterinærhøgskole (nå NMBU Veterinærhøgskolen) om vaktholdet. (En ny avtale ble signert i 2017 og varer i 2 år med opsjon for 2 år til). RKL gjør det administrative arbeidet og møter i Kontaktutvalget. Det ble avholdt ett møte i året som gikk. Kontaktutvalget bestod i 2017 av følgende representanter: husdyrgårder: Trude Onstad, Ole Tom Bø, Aksel Klever, landbrukskontorer: Olav Vik, Mary Tønder Vold, Knut Samseth, NMBU Veterinærhøgskolen: Helene Ween, Marit Nesje.

Forvaltning av Skulerud skog, Lørenskog

Naturstien i Skulerud skog ble i 2017 vedlikeholdt av Lørenskog Jakt- og Fiskeforening (LJFF). LJFF disponerte i 2017 fellingsretten på ett rådyr i Skulerud skog, og felte en kalv av hanndyr. Skogsbilvegen fra Skulerudstua og inn til Skillebekk ble vedlikeholdt i 2017. Arbeidet bestod av utskifting av bærelag (første 150 meter), vedlikeholdsgrusing, grøfterensk, nedgraving av eksisterende stikkrenner og rydding av kratt langs veien på begge sider. Det ble ikke utført ungskogpleie eller foryngelseshogst i skogteigen i 2017.

Vilt- og innlandsfiskeremnda i Skedsmo

Regionkontor landbruk er sekretær for vilt- og innlandsfiskeremnd i Skedsmo kommune. Dette er et politisk utvalg som behandler alle hjortevilt- og innlandsfiskerelaterte saker i Skedsmo kommunen. RKL har sekretærrollen og ansvaret for all saksutredning, administrering av fellingstillatelser for rådyr og elg, tilskuddsordning til vilt- og fisketiltak, og ajourføring av opplysningene i hjorteviltregisteret. I 2017 ble det avholdt fem møter i vilt- og innlandsfiskeremnda og behandlet total 37 saker. I tillegg til det ordinære sekretær oppgaver ble det fullført to prosjekter i 2017. Det ene prosjektet gjaldt opprydding i rådyr og elg valdene i kommunen, som resulterte med oppdatering av arealene på kart, sammenslåing av flere mindre vald, og ajourføring av alle opplysningene om valdene i Hjorteviltregisteret. Det andre prosjektet gjaldt om informasjonskampanje rettet mot bilister som hadde mål om å redusere viltpåkjørslene i Skedsmo. Kommunen bestilte gule viltbånd (leflet) som inneholder informasjon om hvordan unngå viltpåkjørsel og hva man kan gjøre dersom det skjer viltpåkjørsel. Viltbåndene brukes også til å merke ulykkesstedet, slik at fallviltgruppa kan spore opp skadet vilt. Båndene er distribuert ved flere offentlige steder i kommunen. I 2017 ble det igangsatt prosess om ny beverforskrift for Skedsmo.

Viltforvaltning i Nittedal

Regionkontor landbruk har ansvaret for hjorteviltforvaltningen i Nittedal kommune. Oppgavene i 2017 gjaldt blant annet om godkjenning av bestandsplaner for elg, hjort og rådyr, tildeling av fellingstillatelser for hjortevilt, registrering av fallvilt, ajourføring av opplysningene i hjorteviltregisteret, attestering av reisegodtgjørelser til fallviltgruppen, utarbeidelse av saker til politisk behandling og koordinering av arbeidet med fallviltgruppa og Mattilsynet. Kommunestyret har overordnet ansvar og behandler saker av prinsipiell karakter, rådmannen har ansvar for budsjett og er oppdragsansvarlig for fallvilt- og rovviltgruppa.

Vilt- og fiskeforvaltning i Lørenskog

Regionkontor Landbruk overtok forvaltningsoppgaver innen vilt- og fisk i Lørenskog fra 01. mars 2017. Saker som inngår i oppgavene er godkjenning av vald og bestandsplaner, utstede fellingstillatelser for elg, rådyr og bever, forvaltning av gjess (eggpunktering Kanadagås), tildeling av driftstilskudd til fiskeformål, ajourføring av opplysninger i hjorteviltregisteret mv. Kontoret svarer samtidig ut henvendelser fra innbyggerne omkring utfordringer med vilt som rådyr, grevling og fugler i hagene. Det er klima-, økologi- og samferdselsutvalget (KØS) som er den politiske forankringen av vilt- og fiskesaker i Lørenskog.

Regionkontor Landbruk er også kontakten opp mot naturoppsynet i Lørenskog. Naturoppsynet består av 3 personer, som i tillegg til å drive naturoppsyn, reiser ut på påkjørt og skadet vilt i kommunen. Det er samtidig naturoppsynet som gjennomfører det praktiske omkring punktering av egg fra Kanadagås.

PROSJEKTER INNEN MILJØ- OG KULTURVERN

Kystgeita til Oslo

Et treårig prosjekt er igangsatt hvor kystgeit og kulturlandskapet i Oslo er satt på dagsorden. Det skal stimulere til at kulturlandskapet skal holdes åpent samtidig som at en truet husdyrrase blir ivaretatt i Oslo. Desember 2016 ankom 23 friske geiter til Bogstad. Prosjektet fortsetter i ett år til med tanke på skjøtsel og næringsutvikling i Oslo. Landbrukskontoret som er prosjekteier, gjennomfører prosjektet i samarbeid med Bymiljøetaten Bogstad gård.

Prosjektet Kystgeita i Oslo fikk i 2017 totalt kr 70 000 i støtte fra Byråd for Miljø og Samferdsel i Oslo kommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Midlene var øremerket til gjerder, informasjon- og markedsføringstiltak overfor grunneiere/bønder i Sørkedalen.

Høsten 2017 samlet landbrukskontoret 15-20 personer fra Sørkedalen for et informasjonsmøte om hva det innebærer å satse på kystgeit på gård.

Geiter får litt gobiter fra formidler Gjerstad på Bogstad gård. Foto: Ana Nilsen, RKL

Geitebonde Kjell Myhrer fra Nittedal forklarte særegenhetene ved geit og hvordan økonomien er i denne produksjonen. Formidler Jonas Gjerstad ved Bogstad gård viste fram dyra på gården og fortalte om tilrettelegginga deres ved gården. Prosjektleder Marthe Lindseth har også besørget for at informasjonsarbeidet om dyra har tatt form. Det er laget skiltutkast og facebookside. Det er gitt tilsagn om støtte fra SMIL-midler til gjerde for geit hos en privat grunneier i Sørkedalen. Ettersom geita krever kvalitetsgjerde som er dyrere, har også kommunen selv valgt å støtte gjerdeprosjektet.

Prosjektet regner med at Bogstad gård vil være i gang med livdyrsalg høsten 2018, og det er etablert dialog mellom grunneiere som er interessert både til å kjøpe livdyr og leie kystgeiter til skjøtselstiltak.

Pilegrimsleden og Brånås jernalderpark i Skedsmo kommune

Ved prosjektet pilegrimsleden gjennom Skedsmo ble det laget en skjøtselsplan for et tilgrensende område til leden, Brånås jernalderpark. Arbeidet med restaurering har skjedd i samarbeid mellom Akershus fylkeskommune, Skedsmo parkavdeling og landbrukskontoret. Det er hogget og ryddet for trær og søppel for at det skal kunne beites i 2018. Gjerdet blir satt opp våren 2018. Det er gjort klar for informasjonsskilt ved pilegrimsleden.

Gravfelt Brånås

0 20 40 60m

kilden.nibio.no

23.05.2016

NÆRINGSUTVIKLING

Landbrukskontoret driver på generell basis veiledning til brukere som ønsker å etablere ny produksjon eller virksomhet på sine gårder. RKL er førstelinjekontor for søknader til Innovasjon Norge (IN) for bygdeutviklingsmidler, BU-midler.

Innovasjon Norges BU-pris for Oslo

Ved Nyskappingskonferansen ble Bygdeutviklingsprisen for 2017 delt ut. I Oslo gikk prisen til Tåsen Microgreens AS, og ble mottatt av Christopher Rodriguez, som driver det sammen med kona Julie Kleiva. Microgreens er en mellomting mellom spirer og krydderurter, der man klipper av den øverste delen av planten og bruker den rå i matlaging.

Microgreens gir en annen opplevelse enn krydderurter til tross for at man kan bruke de samme sortene i produksjon (eks. sitronbasilikum, koriander og persille). De dyrker også flere kålsorter, både nordiske og asiatiske varianter. Produksjonen holder til i tidligere arkivrom i Oslo og maten blir kortreist.

Tildeling av innovasjon Norges BU pris for Oslo til Tåsen Microgreens AS, foto Knut Samseth, RKL

Innovasjon-Norge søknader

Det kom tre nye søknader innen tradisjonelt landbruk. Fortsatt satser grovforbaserte produksjoner på videreutvikling selv om tilskuddsordningene er blitt betydelig reduserte i Østlandsområdet.

Det var en søknad om tilleggsnæring som fikk etableringsstipend fra Innovasjon-Norge. Prosjektet er rettet mot urbant landbruk.

Husdyrkonsesjon

Konsesjonsloven for husdyrhold legger premissene for størrelsen av hvert enkelt bruks kraftforbaserte husdyrhold, for eksempel svine- og eggproduksjon. Det har ikke vært noen søknader i 2017.

Regionalt bygdeutviklingsprogram

Det regionale bygdeutviklingsprogrammet RBP består av regionale planer for miljø (RMP), skog (RSK) og næring (RNP). I 2017 har det vært lite aktivitet i arbeidet, RKL har deltatt i 1 møte i arbeidsgruppen for RBP i regi av Fylkesmannen.

Prosjekt bynært og urbant landbruk

I 2017 har vi jobbet med urbant og bynært landbruk i et ettårig prosjekt. Landskapsarkitekt Agnes Lyche Melvær var prosjektleder. Vi gjennomførte dyrkingsprosjekter i fire av kommunene og utviklet idéer til fremtidige prosjekter i samarbeid med lokale aktører.

Det ble dyrket på forskjellige typer arealer; i kasser/pallekarm, selvanningskasse, eksisterende bed og direkte i bakken. Det er også arrangert flere dyrkingskurs. Målgruppen var hovedsakelig ansatte i skole og SFO, men også barnehager, Inn på tunet-aktører, flerkulturelle nettverk og andre.

I Skedsmo ble byens innbyggere invitert til å dyrke på en midlertidig møteplass på Stortorget i Lillestrøm. SFO fra nesten alle skoler og flere barnehager deltok. Prosjektet ble fortløpende presentert i facebookgruppen «Levende torg 2017». Dyrkingsprosjektene i de andre kommunene hadde også en sentral beliggenhet og temporær karakter.

*Levende torg 2017, en midlertidig møteplass på Stortorget i Lillestrøm, med kunst og urbant landbruk som tema.
Foto: Agnes Lyche Melvær, RKL*

Arbeidet har foregått i samarbeid med 15-20 skoler, flere barnehager og en rekke andre aktører. Vi har også samarbeidet tett med Geitmyra skolehage i Oslo og skolehagelærer Nina Berge.

Arbeidsgruppen besto av representanter fra tre kommuner: Guro Haug (Nittedal), Annikken Jøssund (BYM, Oslo), Hilde Mangerud, Ewa Karwatka og Marianne Larsen (Skedsmo) og Ida Gjersem og Knut Samseth (RKL).

Erfaringene er samlet i en felles rapport/billedreportasje: «En fortelling om urbant landbruk». Her vises i bilder og tekst det store engasjementet urbant landbruk vekker og mangfoldet av brukergrupper som var involvert.

Fjerdingsby SFO tok opp poteter i skolehagen de hadde anlagt utenfor Rælingen rådhus, - med hjelp fra Rådmann Eivind Glemmestad. Foto: Agnes Lyche Melvær, RKL

VEDLEGG – STATISTIKK OG ØKONOMI

Tabell 7: Økonomi 2017 ved landbrukskontoret – detaljer kommunale prosjekt

Konto	Konto (T)	Beløp	Opprinnelig budsjett	Rev. budsjett
	PILGRIMSLED			
10510	ANNEN LØNN	510	-	-
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	77	-	-
11510	KURS/KONFERANSER INKL.HOTELL, OPPL.TILTAK ANSATTE	2 580	-	-
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	502	-	-
11620	DIETT OG NATTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	200	-	-
11732	REISEUTG.: BUSS, TAXI, FLY, LEIEBIL, BOMP., PARKERING	1 230	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	123	-	-
16900	FORDELTE UTGIFTER - (utenfor mva-oppgaven)	-5 184	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-123	-	-
		-85	-	-
	REISELIVSTILTAK I LANDBRUKET			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	8 833	-	-
10141	LØRDAGS- OG SØNDAGSTILLEGG	411	-	-
10142	KVELDS- OG NATTILLEGG	308	-	-
10410	OVERTID	1 869	-	-
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	1 132	-	-
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	1 772	-	-
11151	MAT TIL BEVERTNING møter/utvalg/råd/kurs/opplæring	312	-	-
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	307	-	-
15400	AVSETNING DISPOSISJONSFOND	35 054	-	-
17000	STATSREFUSJONER / -TILSKUDD	-50 000	-	-
		-	-	-
	VETERINÆR VAKTORDN. FOR 7 KOMMUNER			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	28 041	-	-
10310	LØNN TIL EKSTRAHJELP	-	32 000	32 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	3 000	4 000	4 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	3 000	4 000	4 000
13000	TJENESTER/LEGEHONORAR FRA STAT/SYKEHUS (AHUS M/FLER)	773 376	764 000	764 000
17000	STATSREFUSJONER / -TILSKUDD	-807 417	-	-804 000
17090	ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN	-	-804 000	-
		-	-	-
	LANDBRUK I KOMMUNEPLARBEID/LANDBRUKSPLAN			
11412	ANDRE ANNONSER	1 548	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	387	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-387	-	-
		1 548	-	-
	KYSTGEIT			
11151	MAT TIL BEVERTNING møter/utvalg/råd/kurs/opplæring	1 308	-	-
11310	FASTTELEFON OG TELEFAX, ABONNEMENT OG SAMTALE	645	-	-
11521	UTGIFTER TIL FORELESERE/ KURSHOLDERE	1 600	-	-
12710	KONSULENTHONORAR	155 000	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	38 080	-	-
17000	STATSREFUSJONER / -TILSKUDD	-100 000	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-38 080	-	-

Tabell 8 fortsettelse: Økonomi 2017 ved landbrukskontoret – detaljer kommunale prosjekt

Konto	Konto (T)	Beløp	Opprinnelig budsjett	Rev. budsjett
		58 553	-	-
	FORVALTNING KOMMUNESKOG LØRENSKOG			
12420	VEDLIKEHOLDS-/SERVICEAVTALER- DATAPROGRAM	708	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	177	-	-
15400	AVSETNING DISPOSISJONSFOND	16 443	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-177	-	-
17501	REFUSJON LØRENSKOG KOMMUNE	-17 150	-	-
		-	-	-
	SEKRETÆR VILTNEMDA SKEDSMO			
11290	DIV. FORBRUKSMATERIELL, VARER OG TJENESTER	1 590	-	-
11732	REISEUTG.: BUSS, TAXI, FLY, LEIEBIL, BOMP., PARKERING	504	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	448	-	-
16900	FORDELTE UTGIFTER - (utenfor mva-oppgaven)	-123 370	-76 000	-76 000
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-448	-	-
		-121 277	-76 000	-76 000
	VILTFORVALTNING LØRENSKOG			
17501	REFUSJON LØRENSKOG KOMMUNE	-160 416	-	-
		-160 416	-	-
	FORVALTNING KOMMUNESKOG SKEDSMO			
12710	KONSULENTHONORAR	-	95 000	95 000
16900	FORDELTE UTGIFTER - (utenfor mva-oppgaven)	-65 000	-95 000	-95 000
		-65 000	-	-
	SEKRETÆR VILTNEMDA NITTEDAL			
17502	REFUSJON NITTEDAL KOMMUNE	-79 405	-76 000	-76 000
		-79 405	-76 000	-76 000
	URBANT LANDBRUK I BYGD OG BY			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	419 665	536 000	536 000
10510	ANNEN LØNN	2 000	5 000	5 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	69 197	92 000	92 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	62 212	91 000	91 000
11290	DIV. FORBRUKSMATERIELL, VARER OG TJENESTER	24 486	-	-
11420	TRYKKING /KOPIERING (IKKE INFO.MATERIELL)	300	-	-
11510	KURS/KONFERANSER INKL.HOTELL, OPPL.TILTAK ANSATTE	300	20 000	20 000
11521	UTGIFTER TIL FORELESERE/ KURSHOLDERE	-	40 000	40 000
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	10 039	7 000	7 000
11620	DIETT OG NATTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	-	1 000	1 000
11732	REISEUTG.: BUSS, TAXI, FLY, LEIEBIL, BOMP., PARKERING	1 902	5 000	5 000
11915	LEIE AV MØTELOKALER	-	6 000	6 000
12010	INVENTAR	-	13 000	13 000
12012	DATAUTSTYR	-	20 000	20 000
12770	KJØP AV KURS/UNDERVISN./FOREDRAG FOR EKSTERNE (IKKE ANSATTE)	3 000	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	6 122	28 000	28 000
16900	FORDELTE UTGIFTER - (utenfor mva-oppgaven)	-22 904	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-6 122	-28 000	-28 000
17502	REFUSJON NITTEDAL KOMMUNE	-7 705	-	-
19400	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-562 493	-	-
19402	BRUK AV IKKE DISPONERT (IK)	-	-836 000	-836 000

Tabell 9: Prosentvis arbeidsfordeling i mellom kommunene når fellesadministrasjon og prosjekt ikke er medregnet

	<i>Lørenskog</i>	<i>Oslo</i>	<i>Rælingen</i>	<i>Nittedal</i>	<i>Skedsmo</i>	<i>Sum</i>
Arbeid 2017	16,3	17,8	17,7	20,6	27,7	100
Rammeavtale	14	20	13,5	29,5	23	100

Skogbruksstatistikk

Tabell 10: Skogbruksstatistikk, avvirkning, skogfond, skogkultur, tilskudd

	Lørenskog	Nittedal	Oslo	Rælingen	Skedsmo	SUM
Avvirkning 2017						
Avvirkning m ³	6 228	18 996	18 442	4 669	915	49 250
Bruttoverdi kr	2 247 666	7 682 062	6 567 870	1 605 231	309 605	18 412 434
Skogfond						
Endringer på konto						
Saldo pr 01.01.17	1 146 832	3 651 468	6 200 104	798 175	1 146 056	12 942 634
Endring	-207 980	260 314	838 288	210 133	-14 566	1 086 188
Saldo pr 31.12.17	938 851	3 911 782	7 038 392	1 008 307	1 131 490	14 028 822
Skogkultur, investeringer						
Planting stk.	38 640	34 750	0	7 555	3 300	100 305
Ungskogpleie daa	151	283	743	99	19	1 295
Ungskogpl. kr	78 312	154 789	488 043	51 376	6 624	779 144
Ungskogpl tilsk.	31 324	44 946	97 608	20 549	2 649	197 076

Tabell 11: Oversikt over hogstmeldinger i marka

	Antall flater	Daa godkjent hogd	Gjennomsnittlig flatestørrelse	Flate	Frøtre	Skjerm	Kant	SmFlate	GjHogst
Rælingen	23	363	16	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Lørenskog	22	376	17	91 %	0 %	0 %	0 %	4 %	4 %
Skedsmo	2	28	14	36 %	64 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Nittedal	35	720	21	76 %	17 %	0 %	0 %	0 %	11 %
Oslo	81	1692	21	74 %	14 %	3 %	0 %	1 %	8 %
Sum	163	3179	18						

Jordbruksstatistikk

Tabell 12: Antall mottatte søknader, bevilget tilskudd, eksamener og autorisasjonsbevis.

	Lørenskog	Nittedal	Oslo	Rælingen	Skedsmo	SUM
Produksjonstilskudd						
Søknader	22	44	26	18	39	149
Tilskudd	2 876 563	5 834 088	2 794 305	3 733 686	8 480 317	23 718 959
Refusjon utgifter til avløser, ferie og fritid:						
Søknader	7	15	6	9	13	50
Refusjonsbeløp	408 433	496 414	198 356	478 687	748 007	2 329 897
Refusjon av avløserutgifter ved sykdom etc						
Søknader	2	0	0	1	3	6
Tilskudd	128 042			21 000	146 288	295 330
SMIL - Fangdammer, bygnings- og hydrotekniske miljøtiltak						
Søknader	0	9	1	0	1	11
Tilskudd	0	488 200	41 500	0	100 200	629 900
SMIL - Kulturlandskapsmidler og biologisk mangfold						
Søknader	0	3	4	1	3	11
Tilskudd	0	89 700	255 000	60 200	122 100	527 000
SMIL – Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter						
Søknader	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Dreneringstilskudd :						
Søknader	0	5	0	1	7	13
Tilskudd	0	578 000	0	10 000	468 600	1 056 600
RMP – Tilskudd til kulturlandskapstiltak						
Søknader	4	7	15	8	10	44
Tilskudd	29 130	163 630	184 025	267 165	306 080	950 030
RMP – Tilskudd til forurensningstiltak						
Søknader	6	18	11	14	27	76
Tilskudd	144 774	690 491	293 017	446 204	907 511	2 481 997
SUM	3 586 942	8 340 523	3 766 203	5 016 942	11 279 103	31 989 713
TILSKUDD						

Tabell 13: Antall eksamener og autorisasjoner plantevernautorisasjonsordningen

	Lørenskog	Oslo	Rælingen	Nittedal	Skedsmo	Sum
Autorisasjoner	4	7	16	2	10	39
Eksamener	0	0	11	0	0	11